

Kielce, 12 maja 2026 r.

Dr hab. Stanisław Cygan, prof. UJK
Zakład Językoznawstwa Synchronicznego i Diachronicznego
Uniwersytet Jana Kochanowskiego
w Kielcach

**Recenzja dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego
dr Agnieszki Jasińskiej
w postępowaniu o nadanie Jej stopnia doktora habilitowanego**

Złożona z kilku części recenzja dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego dr Agnieszki Jasińskiej, przygotowana zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 221 ust. 8 w związku z art. 219 ust. 1. pkt 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r., poz. 574 z późn. zm.), zawiera informacje o:

- 1) sylwetce Habilitantki,
- 2) obowiązujących przepisach prawnych na dzień wszczęcia postępowania habilitacyjnego,
- 3) ocenie osiągnięcia naukowego wskazanego w postępowaniu habilitacyjnym,
- 4) ocenie pozostałych osiągnięć naukowych Habilitantki,
- 5) ocenie osiągnięć dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę,
- 6) konkluzji.

1. Sylwetka Habilitantki

Dr Agnieszka Jasińska pracuje od 2016 roku do dziś w Uniwersytecie Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie na stanowisku adiunkta. Po ukończeniu studiów na początku swojej pracy zawodowej współpracowała z wieloma biurami tłumaczeń, wykonując przekłady pisemne i ustne z języka francuskiego i włoskiego (lata 1995–2012). Jej wcześniejsze zatrudnienie związane było z pracą w charakterze nauczyciela i lektora w krakowskich szkołach językowych. W latach 2013–2016 pracowała jako lektor na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie i jednocześnie pod koniec tego okresu zatrudnienia na Uniwersytecie Pedagogicznym jako asystent w Instytucie Filologii Polskiej (2015–2016). Równocześnie łączyła pracę zawodową ze stanowiskiem wykładowcy na studiach podyplomowych *Język polski jako obcy* i lektora języka polskiego jako obcego (dalej jako jpjo) w Centrum Nauczania Języka Polskiego jako Obcego tej uczelni.

Stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa uzyskała w 2012 r. w Uniwersytecie Pedagogicznym im. KEN w Krakowie na podstawie rozprawy pt. *Pożyczkowe romańskie w nabywaniu języka polskiego jako obcego*. Promotorem pracy doktorskiej była dr hab. Elżbieta Rudnicka-Fira (UP), zaś Recenzentami: prof. dr hab. Jagoda Cieszyńska-Rożek (UP) i dr hab. Ewa Sławkowa (UŚ).

Kandydatka ubiega się o nadanie stopnia doktora habilitowanego po raz pierwszy.

2. Obowiązujące przepisy prawne na dzień wszczęcia postępowania habilitacyjnego

Recenzja została przygotowana zgodnie z wymienionymi powyżej przepisami prawnymi wymaganiami określonymi w art. 221 ust. 8 w związku z art. 219 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r. poz. 574 z późn. zm.). Moim zadaniem jest odpowiedź na pytanie, czy osiągnięcia naukowe Kandydatki do stopnia doktora habilitowanego nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo odpowiadają wymaganiom określonym w ww. przepisach, tzn. czy Habilitantka posiada w dorobku osiągnięcia naukowe, stanowiące znaczny wkład w rozwój językoznawstwa, w tym co najmniej: a) 1 monografię naukową wydaną przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a, lub b) 1 cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopiśmie naukowym lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b, lub c) 1 zrealizowane oryginalne osiągnięcie projektowe. Ponadto celem niniejszej recenzji jest ocena aktywności naukowej Habilitantki realizowanej w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

3. Ocena osiągnięcia naukowego wskazanego w postępowaniu habilitacyjnym

Jako osiągnięcie naukowe, stanowiące podstawę ubiegania się o stopień doktora habilitowanego w dyscyplinie językoznawstwo, dr Agnieszka Jasińska wskazała monografię pt. *Działania i strategie mediacyjne w nauczaniu języka polskiego w środowisku akademickim*, Kraków 2025 (Wydawnictwo Naukowe UKEN, ss. 205), cykl 11 artykułów dotyczących głównie mediacji w nauczaniu języka polskiego do celów akademickich, dodatkowo także zrealizowane, dość rozległe, osiągnięcie projektowe pt. „Polonistyka otwarta” oraz aktywność naukową, dydaktyczną i organizacyjną. Nie jest zrozumiałe

umieszczenie tu monografii pt. *Pożyczki romańskie w nabywaniu języka polskiego jako obcego*, Kraków 2025, na której podstawie Habilitantka uzyskała stopień doktora, oraz cyklu artykułów naukowych z nią powiązanych. Ta publikacja stanowi ważną część dorobku naukowego i trzeba ją ocenić podobnie jak pozostałe formy Jej aktywności naukowo-dydaktycznej i organizacyjnej.

Książka habilitacyjna dr Agnieszki Jasińskiej powstała w wyniku zainteresowań naukowych zagadnieniami nauczania języka polskiego jako obcego do celów akademickich, a zwłaszcza zjawiskami mediacji w wymiarze edukacyjnym. Jest to ważne zagadnienie, stanowiące swoistego rodzaju novum, w kontekście zmieniających się współcześnie uwarunkowań nauczania języków obcych, w tym języka polskiego jako obcego.

Mediacja to jeden z niezwykle ważnych sposobów używania języka obok Recepcji, Produkcji i Interakcji zaprezentowanych we wstępnej edycji Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (dalej jako ESOKJ). Prace, które zostały podjęte w celu lepszego, pełnego zrozumienia podstawowej koncepcji edukacji różnojęzycznej, nowego spojrzenia na nauczanie w kontekście nauczania języków drugich, trzecich i wielojęzyczności, aktualizacji opisu poziomów odniesienia, w celu uzupełnienia skali deskryptorów odnoszących się do Mediacji, zaowocowały nowymi tomami ESOKJ w 2018 i 2020 roku, które stały się dla Habilitantki źródłem inspiracji twórczej (publikacja Rady Europy *Common European Framework of References – Companion volume with New Descriptors* ze szczegółowym opisem działań i strategii mediacyjnych).

Początkowo działania mediacyjne były traktowane jako przetwarzanie tekstu (streszczenie, parafrazowanie) i tłumaczenie (pisemne, ustne). Choć MEDIACJĘ uwzględniono w ESOKJ z 2001 r., tłum. polskie 2003 r., to jednak nie opisano jej tak dokładnie jak pozostałych sposobów używania języka zilustrowanych zbiorem skal referencyjnych. Nowe tomy stanowią wypełnienie tej luki m.in. dzięki wykazowi wskaźników biegłości w skali mediacyjnej.

Na gruncie polskim niezwykle cenne w tym zakresie jest opracowanie Iwony Janowskiej i Marty Plak pokazujące m.in. listę skal przykładowych wskaźników biegłości dla Mediacji. Zarówno ono, jak i lektura zagranicznych publikacji naukowych przyczyniły się do wzrostu świadomości teoretycznej Autorki pracy i próby poszukiwań praktycznych rozwiązań z zastosowaniem strategii mediacji. Uwzględnienie tego nowego podejścia do uczącego się jako użytkownika języka i uczestnika życia społecznego (bardzo często jako jednostki różnojęzycznej i różnokulturowej, w tym wielojęzycznej i wielokulturowej), do nauczania i

uczenia się, zmian postawy nauczyciela w procesie nauczania, zaowocowało wartościową publikacją.

Wagę działań mediacyjnych na gruncie współczesnego nauczania języków obcych, w tym języka polskiego jako obcego, podkreślają wymienione krakowskie Badaczki:

„Potencjał działań mediacyjnych tkwi w holistycznym charakterze mediacji, jest ona bowiem połączeniem recepcji, produkcji i interakcji. Ponadto scala działania indywidualne ze społecznymi, a poznawcze z relacyjnymi. [...] Tak rozumiana mediacja jest pełnowartościowym przejawem użycia języka, łączącym w sobie aspekt językowy, kulturowy i społeczny, i tym samym bardzo dobrze wpisuje się w zamysł dydaktyki działaniowej”.

(I. Janowska, M. Plak, *Działania mediacyjne w uczeniu się i nauczaniu języków obcych. Od teorii do praktyki*, Kraków 2021, s. 190)

Spośród różnych typów mediacji (mediacji relacyjnej, mediacji kognitywnej, mediacji kulturowej i społecznej, mediacji pojęciowej, mediacji tekstowej i językowej i in.) Habilitantka wybrała mediację w sferze edukacyjnej i pokazała strategie mediacyjne w odniesieniu do języka do celów akademickich.

W takiej perspektywie dydaktycznej trzeba widzieć monografię habilitacyjną dr Agnieszki Jasińskiej. Praca stanowi – jak już wspomniano – efekt Jej wieloletnich badań naukowych i zainteresowań zagadnieniami mediacji w środowisku akademickim, na co wskazują wcześniejsze artykuły naukowe i późniejsza monografia. Ma ona dwudzielną, starannie przemyślaną, strukturę: część teoretyczno-metodologiczną i część empiryczną. Rzetelny materiał badawczy, uzyskany w trakcie badań w pięciu polskich ośrodkach akademickich w grupie 75 osób obcokrajowców planujących studia w Polsce (70% stanowili Ukraińcy, a dla 85% respondentów języki wschodniosłowiańskie były językami pierwszymi: ukraiński, rosyjski, białoruski), stanowi podstawę tej publikacji. Jasno zostały określone i sprecyzowane cele badań: pozyskanie informacji na temat kompetencji, celów, doświadczeń, potrzeb, trudności związanych z nauką jppo do celów akademickich, a także ich świadomości różnic kulturowych, opisanie i ocena stosowanych przez kandydatów na studia w Polsce działań mediacyjnych w ramach tzw. podejścia gatunkowego (wybrane gatunki dydaktyczne i akademickie); ponadto zbadanie wpływu poszczególnych strategii mediacyjnych na wykonanie zaproponowanych w badaniu zadań.

Autorka monografii pisze:

„[...] mediacja jest istotna nie tylko w procesie nauki i nauczania języków obcych; działania mediacyjne są obecne w każdym aspekcie naszego życia i komunikacji

międzyludzkiej, we wszystkich sferach życia: prywatnej, publicznej, zawodowej i edukacyjnej”. (s. 53)

Podbudowę teoretyczną monografii stanowi język polski do celów akademickich scharakteryzowany na s. 55–63, sytuowany w obrębie stylu (in. odmiany, języka) naukowego.

W rozdziale 2. Badaczka pokazuje działania i strategie mediacyjne w nauczaniu języka polskiego do celów akademickich oraz prezentuje przyjęte podejście gatunkowe (s. 63–74).

Rozdział 3. zawiera informacje odnoszące się do problemów i hipotez badawczych, narzędzi badawczych, wykaz zadań testowych, dane uzyskane w części ogólnej z badania sondażowego i na podstawie analizy dokumentów (zadań testowych). Istotną część stanowią wyniki badań przedstawione w postaci wykresów, wyniki badań własnych, strategii mediacyjnej powiązanej z wynikami testu, także dane uzyskane na podstawie wywiadów pogłębionych.

Z kolei rozdział 4. zawiera interpretację wyników badań własnych.

Natomiast w rozdziale 5. Autorka zamieściła propozycje konkretnych działań językowych wykorzystujących podejście gatunkowe do celów akademickich (s. 148–178). Jest to zbiór 10 zadań uwzględniających potrzeby i oczekiwania kandydatów na studia oraz studentów I roku (dla poziomu B2), także preferowane strategie przetwarzania tekstu, opinie badanych na temat użyteczności zaprezentowanych w badaniach zadań oraz dotychczasowe doświadczenia uczących się w zakresie tworzenia i przetwarzania poszczególnych gatunków. Habilitantka podkreśla:

„Działania mediacyjne znacznie ułatwiają pracę z gatunkami: zarówno przy ich rozpoznawaniu, jak i przy ich tworzeniu. Podejście gatunkowe umożliwia nie tylko mediację tekstową, lecz także pojęciową (negocjowanie sensów podczas identyfikowania i tworzenia gatunków) oraz komunikacyjną (tworzenie przestrzeni do wymiany międzykulturowej)” (Autoreferat, s. 6).

Zaprezentowane w pracy praktyczne rozwiązania niektórych zadań mediacyjnych są próbą myślenia o ich miejscu w strukturze podręczników do nauczania jpjo lub jako o osobnych zbiorach zadań wykorzystujących działania mediacyjne do nauczania i kształcenia językowego różnych grup uczących się.

Monografia została napisana poprawną polszczyzną naukową. Trafiają się jednak drobne uchybienia językowe, o czym poniżej, oraz błąd merytoryczny (na s. 12 winno być: Uniwersytecie Jana Kochanowskiego zam. Uniwersytecie im. Jana Kochanowskiego (to samo: s. 79, s. 80):

a) błędy w zakresie polskiej ortografii:

Mediacja kojarzona jest głównie [...]. (s. 21)

Dunin-Dutkowska (s. 60)

[...] „Cel i zdanie do wykonania” [...]. – s. 81

Większość stanowią osoby ze słowiańskiego obszaru językowego, pozostałe są ważnym „tłem” dla rosyjsko i ukraińskojęzycznej grupy”. (s. 86)

Izabeli Kugiel-Abuchasny (s. 137)

[...] dla dyskursu popularno-naukowego i naukowego. (s. 143)

JAKI JEST PANA/PANI CEN NAUKI JĘZYKA POLSKIEGO? (s.104)

Poradnik językowy (s. 184 – 3 razy, s. 185 (2 razy), s. 188, s. 189 – raz.

Postscriptum polonistyczne (s. 190)

Rocznik przekładoznawczy (s. 192)

b) błędy interpunkcyjne:

[...] różnic między osobami, które jako strategię pomagającą w rozumieniu tekstu stosowały zapisywanie w punktach oraz osobami, które jej nie stosowały. (s. 109)

Należy się zastanowić, czy umiejętność korzystania z transferu pozytywnego nie jest częścią kategorii takich jak „korzystanie z kompetencji ogólnych” [...]. (s. 124)

Czynności przedstawione w ESOKJ takie jak parafrazowanie i wyławianie słów kluczowych, a także notowanie potraktowano podczas badania czynników [...]. (s. 131)

[...] zarówno ogólnego jak i specjalistycznego. (s. 145)

Koledzy i koleżanki upewniają się co do prawidłowego rozumienia zwrotów takich jak: szkoła ponadpodstawowa, świadectwo dojrzałości, egzamin certyfikatowy. (s. 153)

Kolejną kwestią wymagającą uwagi, jest ocenianie działań mediacyjnych w nauczaniu języka polskiego do celów ogólnych, jak i specyficznych. (s. 181)

Bogata literatura genologiczna, zarówno światowa jak i polska, może stać się istotnym wsparciem [...]. (s. 182)

[...] na ogół jest to czytanie, albo pisanie. (s. 182)

c) błąd stylistyczny:

Z jednej strony autorki akcentują mediację jako akt tworzenia więzi pomiędzy nadawcą a odbiorcą, który umożliwia osoba trzecia. (s. 21)

Liczba gatunków akademickich, związanych z działaniami mediacyjnymi, wymienionych w katalogu, a przytoczonych za G. Zarzycką, winna być 45. Na liście jest rejestr 43 gatunków. (s. 145)

Błędny zapis bibliograficzny: winno być: Mikołajczak S., 1990, *Składnia tekstów naukowych. Dyscypliny humanistyczne*, Poznań: Wyd. UAM. (s. 190)

Do bibliografii dodałbym jeszcze dwie publikacje: E. Bandury, *Nauczyciel jako mediator kulturowy*, Kraków 2007 (2. Mediator interkulturowy (s. 63–66), Z. Chłopek, *Nabywanie języków trzecich i kolejnych oraz wielojęzyczność. Aspekty psycholingwistyczne (i inne)*, Wrocław 2011.

Te drobne niedociągnięcia językowo-stylistyczne nie wpływają na zawartość merytoryczną monografii i opis tak ważnego, nowego w obrębie glottodydaktyki zagadnienia mediacji (choć często dyskutowanego w aspekcie nowości), nie umniejszają jej ogromnej wartości. Wysoko trzeba ocenić przejrzystą strukturę pracy, sformułowanie hipotez badawczych, analizę wyników badań (dodatkowe ich zobrazowanie w postaci tabel, wykresów) i ich interpretacje, bogate i uargumentowane poświadczenia materiałowe, logiczny, syntetyczny wywód.

Praca wpisuje nowe treści do dyskursu naukowego z zakresu glottodydaktyki, wypełnia znakomicie lukę w rozważaniach nad strategiami mediacji i prezentuje wybrany aspekt tych badań wraz z konkretnymi rozwiązaniami praktycznymi, które możemy wykorzystać z powodzeniem w dydaktyce uniwersyteckiej – język polski jako obcy do potrzeb akademickich – zwłaszcza w związku ze zmianą sposobu rekrutacji cudzoziemców na studia w j. polskim od 31 VII 2025 r. (poziom biegłości językowej nie niższy niż B2).

Uważam, że monografia dr Agnieszki Jasińskiej spełnia wymogi stawiane rozprawom habilitacyjnym, znacznie wzbogaca dotychczasowy stan wiedzy na temat mediacji jako sposobu użycia języka, zawiera konkretne rozwiązania praktyczne w zakresie działań mediacyjnych z wykorzystanym podejściu gatunkowego.

4. Ocena pozostałych osiągnięć naukowych Habilitantki

W dorobku naukowym dr Agnieszki Jasińskiej ważna jest druga monografia pt. *Pożycзки romańskie w nabywaniu języka polskiego jako obcego*, Kraków 2025, ss. 192, również o charakterze glottodydaktycznym, wydana trzynaste lat po uzyskaniu przez Autorkę stopnia dra nauk humanistycznych. Uczoną interesuje rola zapożyczeń romańskich w budowaniu kompetencji lingwistycznej i komunikacyjnej cudzoziemców uczących się języka polskiego jako obcego. Badaczka pisze:

„Umiejętność rozpoznania zapożyczenia przez uczącego się zwiększa szanse na opanowanie języka, pobudza motywację, pozwala uczącemu się na większą samodzielność w dekodowaniu znaczenia przyswajanych słów i zwrotów, wpływa pozytywnie na poczucie sukcesu w nauce języka, ułatwia rozwijanie kompetencji lingwistycznej i komunikacyjnej” (s. 11).

W monografii, złożonej z części teoretycznej i badawczej, scharakteryzowano zapożyczenia z języków romańskich: z j. francuskiego i z j. włoskiego: charakterystyka ogólna zapożyczeń włoskich i francuskich – w przeszłości i współcześnie, adaptacja fonologiczna, morfologiczna i słowotwórcza tych zapożyczeń, zmiany semantyczne w zapożyczeniach z obu języków oraz internacjonalizmy pochodzenia romańskiego.

W rozdziale II przedmiotem opisu są zapożyczenia romańskie zawarte w wybranych materiałach do nauczania jpjo, w dwóch słownikach j. polskiego dla cudzoziemców oraz trzech podręcznikach do nauki jpjo dla początkujących: *Cześć, jak się masz* W.T. Miodunki, *Hurra !!! po polsku I* M. Małolepszej i A. Szymkiewicz oraz *Miło mi Panią poznać* A. Achtelek i B. Serafin.

Najważniejszą część pracy stanowi Rozdział 3. *Rozwijanie kompetencji językowej i komunikacyjnej w języku polskim jako obcym. Rola zapożyczeń w procesie nabywania słownictwa i rozumienia tekstu*, złożony z siedmiu podrozdziałów. Badaczka omówiła kolejno kluczowe zagadnienia lingwistyczne: pojęcie kompetencji językowej i komunikacyjnej (w językoznawstwie, glottodydaktyce i psycholingwistyce), podstawy nabywania języka, rolę zapożyczeń w budowaniu kompetencji językowej i komunikacyjnej, czynniki wpływające na przyswajanie zapożyczeń oraz rolę transferu negatywnego/pozytywnego w rozpoznawaniu tych wyrazów obcych.

Badania przeprowadzone w grupie 150 studentów z różnych krajów w pięciu polskich ośrodkach akademickich miały na celu opisanie roli zapożyczeń romańskich w dydaktyce jpjo, a także czynników wpływających na ich rozpoznanie i umiejętne wykorzystanie podczas nauki jpjo.

Monografia A. Jasińskiej to pierwsza naukowa próba opisu roli zapożyczeń w nauczaniu i uczeniu się języka polskiego jako obcego na poziomie podstawowym. Badaczka sformułowała 11 pytań badawczych, 4 hipotezy badawcze dotyczące podstawowych statystyk badanych osób, 11 hipotez uwzględniających zależności pomiędzy czynnikami wewnętrznymi i zewnętrznymi a wynikiem dwóch testów dla uczącego się: testu słownikowego i testu na rozumienie tekstu. Wyniki badań pokazują, że włączenie do procesu nauczania i uczenia się zapożyczeń ułatwia, szczególnie na niższych poziomach, przyswajanie języka, dobrze służy budowaniu kompetencji językowej i komunikacyjnej w nauczaniu jpjo.

W zakresie literatury naukowej niepokoi brak jednej ważnej publikacji naukowej: *Wyrazy francuskiego pochodzenia we współczesnym języku polskim*, red. A. Bochnakowa.

Opracowanie A. Bochnakowa, P. Dębowskiak, M. Jakubczyk, J. Waniakowa, M. Węgiel, Kraków 2012.

Do Bibliografii dodałbym jeszcze monografię R. Kucharczyka, *Nabywanie języków obcych a dydaktyka wielojęzyczności (na przykładzie francuskiego jako drugiego języka obcego)*, Lublin 2018.

Interesujące są wnioski teoretyczne, wnioski praktyczne i te dotyczące przyszłych badań i pracy nauczyciela.

Przechodząc do oceny wymienionego przez Habilitantkę cyklu 10 artykułów naukowych, stwierdzam, że doskonale uzupełnia on osiągnięcia naukowe Kandydatki.

Ich miernikiem jest wartość naukowa i wkład w rozwój nauki. Wymienione w Autoreferacie (s. 10) teksty są spójne tematycznie; odnoszą się do zagadnień mediacji i języka polskiego w odmianie akademickiej: działania i strategie mediacyjne, rola mediacji w nauczaniu jpjo w edukacji akademickiej, rozwijanie sprawności mediacji w klasach dwu- i wielonarodowych, nowe wytyczne Rady Europy dotyczące mediacji jako pomocy w budowaniu klimatu międzykulturowego w nauczaniu cudzoziemców, język polski jako obcy do celów akademickich (programy nauczania jpjo, styl naukowy, ustne i pisemne gatunki wypowiedzi w służbie kształcenia i nauczania jpjo, tekst i mediacja w nauczaniu jpjo do celów akademickich).

Inna grupa pięciu tekstów naukowych, powiązanych tematycznie z drugą monografią, poświęconą pożyczkom romańskim w nabywaniu jpjo, wyrosła z zainteresowań Badaczki problematyką autonomii w nauce języka obcego, strategiami interkomprensywnymi i zjawiskiem transferu językowego (zob. s. 11. Autoreferatu), obecnością zapożyczeń z języków romańskich w materiałach do nauczania jpjo, rolą galicyzmów i italianizmów w nauczaniu jpjo, statusem tych zapożyczeń w j. polskim i in. Wiąże się one także z Jej doświadczeniami w nauczaniu różnych grup narodowościowych, a w ostatnich latach głównie grup słowiańskich.

Teksty naukowe krakowskiej Uczonej zostały opublikowane w ważnych czasopismach naukowych, wysoko punktowanych, np. „Acta Universitatis Lodzianensis. Kształcenie Polonistyczne Cudzoziemców” (40 pkt), „Poradnik Językowy” (40 pkt), „Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Linguistica” (70 pkt), „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Linguistica” (70 pkt), „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia et Cultura” (40 pkt), „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia ad Didacticum Litterarum Polonarum et Linguae Polonae Pertinetia” (40 pkt), „Neofilolog” (70 pkt), „Słowo. Studia Językoznawcze” (70 pkt), i jako rozdziały w monografiach wieloautorskich (20 pkt)

[por. Bibliografię publikacji pracowników i doktorantów Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie (<http://bgbase.up.krakow.pl/biblio/bibliografia/index.php?base=bib>)].

W wymienionej powyżej Bibliografii zamieszczono 41 tekstów Habilitantki powstałych od roku 2016, zróżnicowanych tematycznie, gatunkowo, o różnej liczbie punktów (niepunktowane są publikacje dydaktyczne). Jeszcze nieco inny króciutki wykaz artykułów znajduje się na stronie POLSKI I KROPKA: <https://polskiikropka.pl/moje-artykuly/>.

Dr Agnieszka Jasińska jest też autorką czterech artykułów, odmiennych tematycznie od charakteryzowanych powyżej, związanych z szeroko pojętą glottodydaktyką. Dotyczą one: propozycji programowych do nauczania jppo studentów zagranicznych programu ERASMUS+ (60 godzin); metod badania językowych kompetencji komunikacyjnych osób dorosłych będących uczestnikami kursu języka polskiego jako obcego, rozwijania językowych kompetencji komunikacyjnych dorosłych osób dwujęzycznych, problemów dydaktyki gramatyki.

Wszystkie artykuły naukowe świadczą o szerokiej wiedzy Habilitantki, Jej doświadczeniu w nauczaniu języka polskiego jako obcego dzięki pełnionej funkcji lektora języka polskiego obcego jako obcego, wnikliwym obserwacjom procesów nauczania języka polskiego jako obcego. Szczególnie cenne są te, które stanowią istotny wkład w przybliżenie strategii działań mediacyjnych.

Śledząc drogę naukową Habilitantki, daje się zauważyć wzrost Jej aktywności naukowej po uzyskaniu stopnia doktora nauk humanistycznych: systematyczne pomnażanie dorobku naukowego na różnych polach aktywności (publikacje naukowe, wystąpienia konferencyjne), wzbogacone o wartościowe, potrzebne pomoce dydaktyczne.

Kandydatka posiada dobre wyniki w zakresie wskaźników naukometrycznych: jest to 179 cytowań w Google Scholar (od 2020 r. – 84) oraz indeks Hirscha o wartości 7 (od 2020 r. – 5). Taka duża dynamika osiągnięć naukowych dobrze rokuje na przyszłość naukową Kandydatki.

Poza działalnością publikacyjną na uwagę zasługuje aktywność konferencyjna dr Jasińskiej, zwłaszcza w ostatnich ośmiu latach: wybrała Ona 18 konferencji naukowych (krajowych, międzynarodowych) z lat 2017–2025, w których czynnie uczestniczyła: w Rzeszowie, Gdańsku, Poznaniu, Łodzi, Płocku, Lublinie, Szczecinie, Krakowie, we Lwowie, w Iwano-Frankowsku, Zagrzebiu. Trzy z nich mają zasięg międzynarodowy: Ukraina, Chorwacja. Są one skupione wokół określonej, dość wąskiej problematyki nauczania jppo.

Od 2022 r. dr Jasińska jest sekretarzem krakowskiego czasopisma „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia ad Didacticam”, była redaktorem prowadzącym nr 13/2022 oraz nr 16/2025 tego czasopisma. Jest osobą odpowiedzialną za jego stronę internetową (od 2022 r.).

Docenić trzeba także i podkreślić udział Habilitantki w projektach naukowych międzynarodowych i krajowych.

W międzynarodowym projekcie „Polonistyka Otwarta”, finansowanym przez NAWA w latach 2019–2020, którego celem było wzmacnianie kompetencji językowych studentów polonistyk i slawistyk w Europie i na świecie [partnerzy projektu: Uniwersytet Ostrawski (Czechy), Uniwersytet Wileński (Litwa) i Narodowy Instytut Języków i Kultur Orientalnych w Paryżu (INALCO) (Francja)], Habilitantka pełniła funkcję kierownika.

Drugi z projektów, zatytułowany „Studuj i badaj po polsku”, został zrealizowany w 2024 r. przez Katedrę Języków Słowiańskich Przykarpackiego Uniwersytetu Narodowego w Iwano-Frankowsku (Ukraina) we współpracy z UW w roku 2024 r. Aktywność naukowa Habilitantki w tym projekcie obejmowała wygłoszenie referatu na konferencji, przedstawienie prezentacji podczas webinarium, napisanie artykułu naukowego opublikowanego w „Poradniku Językowym”.

Trzecim zaś był projekt polsko-brytyjski pt. „Język, tożsamość, kultura wśród młodzieży polonijnej w Wielkiej Brytanii”, finansowany ze środków NAWA w ramach programu „Promocja języka polskiego” (2023 r.); pełniona funkcja: recenzent podręcznika.

Czwarty projekt pt. „Program nauczania języka polskiego jako drugiego dla oddziałów przygotowawczych w szkole podstawowej”, w którym dr Jasińska brała udział jako recenzent programu, został zrealizowany w 2019 roku przez Fundację Wspierania Kultury i Języka Polskiego im. M. Reja w Krakowie we współpracy z UP.

Habilitantka uczestniczyła też w kilku projektach edukacyjnych realizowanych z Centrum Pedagogicznym w Czeskim Cieszynie: „Essa Polski!” (2023 r.), „Rel Polski” (2024 r.) i „Sigma Polski” (2025 r.). Występowała w charakterze nauczyciela i wykładowcy (zajęcia językowo-kulturowe oraz badania diagnostyczne dotyczące dwu- i wielojęzyczności młodych mieszkańców Zaolzia), prowadząc warsztaty dla nauczycieli języka polskiego w szkołach polskich w Republice Czeskiej.

W ramach działalności naukowej mieszczą się także zajęcia o charakterze specjalizacyjnym. Są to – jak deklaruje Uczona – dwa staże: jeden naukowy krajowy, drugi – zagraniczny w Uniwersytecie w Ostrawie.

Pierwszy z nich odbył się w Instytucie Nauk o Wychowaniu Uniwersytetu Ignatianum w Krakowie (1 III – 31 V 2025 r.). W jego ramach Habilitantka zapoznała się z problematyką wielokulturowości i polityką migracyjną, nauczaniem dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Staż ten zaowocował także trzema spotkaniami otwartymi, podczas których Uczona prezentowała wyniki badań nad mediacją w glottodydaktyce, założenia polityki językowej w Europie, wymianą doświadczeń, przygotowaniem dwóch referatów naukowych, a także ukończeniem kursu mediatorów szkolnych.

Pięciodniowego pobytu w Ostrawie, zrealizowanego w ramach wymiany dydaktycznej programu Erasmus+, nie można potraktować jako staż zagraniczny.

Wysoko ocenione i docenione doświadczenie naukowo-zawodowe Habilitantki wpłynęło na powierzenie Jej funkcji recenzenta dwóch publikacji glottodydaktycznych Wydawnictwa Politechniki Krakowskiej: E. Gałat, *Anatomia – język specjalistyczny. Skrypt dla cudzoziemców na poziomie A2+/B1* i *Między nami jest chemia. Podstawy języka chemicznego dla cudzoziemców na poziomie A2+/B1* (Autorka: Izabela Kugiel-Abusahna).

5. Ocena osiągnięć dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę

W obszarze działań związanych z dydaktyką trzeba wymienić kilka aktywności Kandydatki. Pani dr Jasińska wskazała 11 przedmiotów kształcenia akademickiego na pięciu kierunkach studiów: filologii polskiej, kulturoznawstwie, biolingwistyce z komunikacją kliniczną, media content & creative writing i logopedii. Ten dorobek wyróżnia się różnorodnością form zajęć akademickich oraz przedmiotów nauczania na różnych kierunkach studiów.

Na wyróżnienie zasługuje nadzór od 10 lat nad organizacją kursów języka polskiego jako obcego w Centrum Nauczania Języka Polskiego jako Obcego przy Instytucie Filologii Polskiej UKEN w Krakowie, a od 2020 roku także pełnienie funkcji dyrektora tej jednostki. Do zadań Uczoney należy: planowanie i nadzór kursów języka polskiego dla obcokrajowców, tworzenie programów do nauki języka polskiego ogólnego i języków specjalistycznych, w tym języka do celów akademickich, zatrudnianie profesjonalnej kadry lektorskiej, organizacja egzaminów wstępnych dla kandydatów na studia w UKEN w Krakowie (w ostatniej rekrutacji egzaminatorzy przeprowadzili egzaminy u ponad 600 osób na różne kierunki studiów). Wiele z tych kursów prowadziła Habilitantka sama.

Dr A. Jasińska była także kierownikiem praktyk niepedagogicznych na kierunku logopedia (lata 2020–2024), a od 2024 r. jest opiekunem praktyk glottodydaktycznych w

Polskiej Szkole im. I. Paderewskiego w Bazylei (organizacja i planowanie zajęć z dziećmi z polskich rodzin).

Pełniła funkcję promotora ponad 60 prac licencjackich i magisterskich oraz pełni funkcję promotora pomocniczego doktoratu mgr Kingi Łoś z Instytutu Filologii Polskiej UKEN w Krakowie.

W kręgu działań o charakterze glottodydaktycznym mieści się też praca w charakterze koordynatora warsztatów metodycznych dla nauczycieli zagranicznych finansowanych przez Urząd Marszałkowski Krakowie i Małopolską Szkołę Gościnności w Myślenicach (opracowanie i współprowadzenie zajęć z języka, literatury i glottodydaktyki podczas dwutygodniowych warsztatów).

Na wyróżnienie zasługuje szczególne zaangażowanie Habilitantki w opracowanie podręczników do nauczania jpjo w ramach serii wydawniczej *Hurra !!! po polsku* (wersja stara i nowa), np.: *Hurra !!! po polsku 2*. Nowa Edycja. *Podręcznik Studenta A2, Zeszyt ćwiczeń A2, Podręcznik Nauczyciela A2* (współautorstwo: Agnieszka Dixon, Agnieszka Jasińska), Kraków 2020, Wyd. Prolog, *Hurra!!! Po polsku 3*. Nowa Edycja (podręcznik studenta, zeszyt ćwiczeń i podręcznik nauczyciela), *Hurra!!! Po polsku 3. Przykładowy test certyfikacyjny B1. Poziom progowy* (współautorstwo: A. Dixon, M. Małolepsza, A. Szymkiewicz), Kraków 2022, Wyd. Prolog).

Inna publikacja *Polski w pracy*, Berlin 2010, Wyd. Kolegium Kultury i Języka Polskiego (współautorstwo: Małgorzata Małolepsza i Aneta Szymkiewicz), stanowi wartościowy przewodnik dla osób szukających pracy (poziom A1+). Makrostruktura podręcznika obejmuje 15 lekcji o zróżnicowanej tematyce, zawiera leksykę z wielu branż, np. handlowej, przemysłowej, finansowej, turystycznej, proste formy wypowiedzi dotyczące poszukiwania pracy, autentyczne dialogi oraz płytę CD.

Kolejną ważną pomocą dydaktyczną jest publikacja *O Polsce po polsku*, wydana przez Kolegium Kultury i Języka Polskiego w Berlinie, Berlin 2015 (we współautorstwie z Małgorzatą Waliszko), złożona z 15 plansz formatu A1 (po rozłożeniu) zawartych w teczce kartonowej formatu A4. Służy ona rozwijaniu kompetencji komunikacyjnej i kulturowej osób rozpoczynających naukę języka polskiego jako obcego (poziom A1-A2). Jak piszą Autorki:

„Każdy plakat pomyślany został jako zadanie językowe przedstawiające pewien aspekt polskiej kultury lub polskich realiów, pokazuje kulturowe i językowe zakorzenienie Polski w Europie”.

Inne publikacje, opracowane samodzielnie bądź we współpracy, zostały wydane

w ramach serii POLSKI I KROPKA: *Połącz kropki*, Kraków 2020, Wyd. Progressja, *Postaw kropkę*, Kraków 2020, Wyd. Progressja, *Postaw kropkę 2*, Kraków 2021, Wyd. Progressja, *Połącz kropki z czasem*, Kraków 2024, Wyd. Progressja (we współautorstwie z Maciejem Adamczykiem), *Połącz kropki z czasem 2*, Kraków 2025, Wyd. Progressja (we współautorstwie z Maciejem Adamczykiem).

Na uznanie zasługuje wartościowy, unikatowy w kolekcji pomocy glottodydaktycznych, zbiór ćwiczeń gramatycznych, uwzględniający wiedzę z zakresu historii języka, zatytułowany *Połącz kropki z czasem. Gramatyka dla obcokrajowców z elementami historii języka. Poziom B1. Cz. 1*, Kraków 2024, *Cz. 2*, Kraków 2025 (M. Adamczyk, A. Jasińska); por. M. Maciołek, J. Tambor, *Przeszłość w teraźniejszości. Historyczne korzenie współczesnych reguł i wyjątków polszczyzny*, Katowice 2021). Jest to przewodnik po śladach przeszłości językowej, dzięki którym poznajemy dawne elementy językowe obecne we współczesnym j. polskim.

Inne publikacje autorskie dr Jasińskiej, tj. *Postaw kropkę. Kultura polska w ćwiczeniach. Pisanie, mówienie, mediacja*, Kraków 2020, cz. 2: *Kultura polska w ćwiczeniach leksykalnych, w mówieniu i pisaniu oraz w mediacji*, Kraków 2021, dobrze służą rozwijaniu kompetencji socjokulturowej. Z punktu widzenia tematyki rozprawy habilitacyjnej ważne są zawarte tam ćwiczenia, które umożliwiają rozwijanie działań i strategii mediacji. Mediację rozumie tu Autorka jako „przetwarzanie tekstu, współdziałanie w grupie w celu wyjaśniania znaczeń oraz tworzenia przestrzeni wielokulturowej”.

Natomiast kolejne autorskie opracowanie dydaktyczne pt. *Połącz kropki. Gramatyka polska dla obcokrajowców. Aktywnie i samodzielnie. Poziom A2-B1*, Kraków 2020, stanowi interesujący zbiór ćwiczeń gramatycznych, dobrze służący kształtowaniu kompetencji lingwistycznej, pokazujący funkcjonalny charakter gramatyki i jej związek z komunikacją językową (por. np. publikację D. Izdebskiej-Długosz, *Polski dla nas. 1. Deklinacja i składnia kontrastywnie dla Słowian wschodnich (A2-B1)*, Kraków 2021).

Trudności w ocenie publikacji współautorskich wiążą się z faktem, że Habilitantka nie zawarła informacji o procentowym wkładzie poszczególnych Autorów w ich powstanie.

Inne prace Kandydatki wiążą się z działaniami promocyjnymi na rzecz macierzystej uczelni (współtworzenie filmów promocyjnych oraz prowadzenie wykładów otwartych), członkostwo w Zespole ds. Oferty Programowej Instytutu Filologii Polskiej UKEN (od 2021 r.).

W latach 2020–2024 dr A. Jasińska jako członkini zespołu ewaluacyjnego w Programie Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (NAWA) pt. „Promocja Języka Polskiego”

dokonywała oceny merytorycznej wniosków o dofinansowanie kursów jpjo przygotowujących na studia w Polsce oraz kursów letnich na polskich uczelniach.

Niezwykle ważną stroną działalności popularyzującej wiedzę o języku polskim jako obcym jest organizacja webinarów metodycznych z glottodydaktyki (podcasty z wykładami, wywiady ze specjalistami z zakresu nauczania jpjo, cudzoziemcami mieszkającymi w Polsce). Webinaria i wykłady są rejestrowane na platformie YouTube (imponujące są liczby subskrybentów profilu POLSKI I KROPKA oraz uczestników webinarów, głównie zagranicznych).

Za działania o charakterze popularyzatorskim należy uznać współpracę z magazynem poświęconym kulturze śródziemnomorskiej „Lente” (autorstwo 40 artykułów dotyczących historii i kultury Bałkanom i Imperium Osmańskiego i in.).

Do tej grupy działań należy też zaliczyć aktywne włączenie się Pani dr Jasińskiej do inicjatyw edukacyjnych i eksperckich popularyzujących wiedzę na temat pracy z dziećmi i młodzieżą z doświadczeniem uchodźczym z Ukrainy: udział w forum pt. „Współczesne międzykulturowe wyzwania polskiego systemu oświaty” zorganizowanym przez Wydział Studiów Międzynarodowych i Politycznych UJ w roku 2025, w programie „Profesorowie wizytujący” na Uniwersytecie im. Iwana Franki w Żytomierzu (prowadzenie lekcji jpjo dla studentów Instytutu Filologii i Dziennikarstwa (2024 r.), szkolenie dla nauczycieli języka polskiego jako obcego z doświadczeniem migracji zorganizowane przez Centrum Edukacji Nauczycieli w Suwałkach (2023 r.) oraz aktywne uczestnictwo w Międzynarodowym Forum Eksperckim „Polska – Ukraina – Niemcy. Nowe wyzwania edukacyjne i kulturowe” (wygłoszony wykład na temat nauczania języka polskiego jako obcego dla celów specjalistycznych – 2023 r.).

Warto podkreślić też stałe podnoszenie przez Habilitantkę kompetencji zawodowych, na co wskazują kursy: kurs tutoringu akademickiego (2019), „Student doświadczający kryzysu psychicznego” (2023), „Student z zespołem Aspergera” (2023) oraz kurs mediatora szkolnego (2025).

Dr A. Jasińska współtworzyła też periodyk dla nauczycieli „Polski w Niemczech/Polnisch in Deutschland” – jest ekspertem i osobą współdecydującą o kształcie merytorycznym wybranych numerów pisma, a także autorką artykułów popularyzujących wiedzę glottodydaktyczną (<https://polnischunterricht.de/pl/fachzeitschrift/>).

Jest też członkinią Związku Nauczycieli Języka Polskiego w Niemczech, w ramach którego prowadzi warsztaty i szkolenia dla nauczycieli języka polskiego jako obcego.

Na koniec dodajmy informację o członkostwie Habilitantki w Towarzystwie Miłośników Języka Polskiego, oddział w Krakowie.

6. Konkluzja

Działalność naukowa dr Agnieszki Jasińskiej posiada wyraźną glottodydaktyczną dominantę. Obejmuje ona różnorodny pod względem formy, wartościowy dorobek publikacyjny. W ramach tej działalności cenny jest czynny udział Habilitantki w konferencjach naukowych krajowych i zagranicznych. Z kolei działalność na rzecz macierzystej Uczelni, współpraca z podmiotami zagranicznymi, działalność ekspercka i inne, a także wielostronna aktywność organizacyjna, dydaktyczna i popularyzująca wiedzę o nauce (zob. np. webinaria glottodydaktyczne na kanale POLSKI I KROPKA) świadczą o wielkim zaangażowaniu i umiejętnościach Kandydatki.

W podsumowaniu dorobku naukowego Habilitantki należy podkreślić Jej intensywny rozwój naukowy po uzyskaniu stopnia doktora nauk humanistycznych. Daje się zauważyć planowany, świadomy, dość konsekwentny wybór drogi badawczej i rozwój naukowy Habilitantki.

Oceniając jednoznacznie wysoko monografię habilitacyjną jako jedną z pierwszych prac naukowych dotyczących mediacji do potrzeb języka akademickiego, uważam, że stanowi ona ważny wkład w rozwój językoznawstwa. Na wysoką ocenę zasługują pozostałe formy aktywności Habilitantki: trzeba docenić rzetelny warsztat badawczy, dojrzałość naukową, duże zaangażowanie i aktywność we wskazanych obszarach działalności naukowej nie tylko w Polsce, ale i poza jej granicami (zob. współpracę międzynarodową i zrealizowane projekty naukowe). Habilitantka umiejętnie łączy działalność naukową z praktyką lektorską, zna doskonale warsztat badawczy glottodydaktyka, sama współtworzy i pomnaża dorobek dydaktyczny tej subdyscypliny językoznawstwa.

Podsumowując powyższe opinie, stwierdzam z przekonaniem, że dr Agnieszka Jasińska spełnia wymogi konieczne do uzyskania habilitacji, wskazane w Ustawie. Wnioskuje zatem o nadanie Jej stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo.

Stanisław Cygan